

Pyhä-Luostolta kestävästi kyliin -hanke

KH 21.9.2026 § 297
509/02.05.02/2026

Pyhä-Luoston matkailualueen lähellä on runsaasti matkailullisesti kiinnostavia palveluita, kulttuurikohteita, reittejä ja tapahtumia, ja ympäristöön on myös viime vuosina virinnyt uutta yrittäjyyttä. Matkailualueen lähiympäristön tunnetaan ja hyödynnetään matkailussa vielä niukasti. Kuitenkin lähiympäristö ja sen palvelut voisivat rikastuttaa matkailualueen tarjontaa, tuoda Lapin matkailuun autenttisempia ulottuvuuksia ja auttaa matkailualueutta erottautumaan kestävä matkailun alueena. Näkyvyyttä ja saavutettavuutta olemassa olevista palveluista, reiteistä ja kohteista on tarpeen kasvattaa. Myös tuotteistamista tulee kehittää, jotta kansainväliseen myyntiin soveltuvia kokonaisuuksia saadaan lisää. Pienet yritykset ja paikalliset toimijat tulee saada paremmin kytketyksi osaksi matkailun arvoketjuja ja myyntikanavia.

Pelkosenniemen, Kemijärven, Sodankylän ja Visit Pyhä-Luosto ry:n kesken on valmisteltu kehittämishanketta, jossa pureuduttaisiin edellä kuvattuun kehittämistarpeeseen. Hankeidea on muodostunut alueen kuntien, Visit Pyhä-Luosto ry:n, matkailuyritysten sekä muiden sidosryhmien välillä. Valmistelun aikana on tunnistettu yhteinen tarve vahvistaa matkailun alueellista vaikuttavuutta, lisätä matkailun hyötyjen kohdentumista matkailukeskusten ulkopuolisille alueille sekä kehittää yhteistyötä matkailualueen, lähikylien ja kuntakeskusten välillä. Hankkeen valmistelua ovat tukeneet Pelkosenniemen kestävä kasvun ohjelma -hankkeen yhteydessä toteutetut työpajat, yritys- ja sidosryhmäkeskustelut sekä matkailun kehittämiseen liittyvät selvitykset ja muut käynnissä olevat hankkeet kuten Kemijärven ja Pelkosenniemen yhteinen Vitosverkosto-hanke ja Sodankylän Kestävän matkailun hanke.

Nyt suunnittelussa olevan hankkeen päätavoitteena on vahvistaa Pyhä-Luoston alueen ympärivuotista ja kestävä matkailua laajentamalla matkailijan kokemusta matkailukeskuksista ympäröiviin kyliin, kuntakeskuksiin, paikallisiin palveluihin, kulttuurikohteisiin, tapahtumiin ja reiteille. Keskeisenä tavoitteena on kehittää matkailualueen ja lähialueen yritysten yhteistyötä kansainvälisessä, kestävä matkailun mukaisessa myynnissä ja tuotekehityksessä. Lähialueena voidaan hankkeessa pitää aluetta, jonka matkailija kohtuudella tavoittaa ns. päiväkohteena. Tavoitteena on lisätä matkailun alueellista vaikuttavuutta siten, että matkailun tuomat hyödyt kohdistuvat nykyistä laajemmin matkailukeskusten ulkopuolisille alueille, vahvistavat alueen elinvoimaa ja tukevat paikallisten palveluiden säilymistä ja kehittymistä sekä pidentävät matkailijoiden viipymää alueella. Hankkeen kohderyhmää ovat laajasti matkailuyrittäjät matkailualueella ja sekä osallistuvien kuntien alueella Pelkosenniemellä, Kemijärvellä ja Sodankylässä. Kohderyhmään kuuluvat erityisesti ohjelmapalvelu-, majoitus-, ravitsemis-, kuljetus-, opastus- ja hyvinvointipalveluita tarjoavat yritykset sekä muut matkailun arvoketjuun kuuluvat toimijat.

Hankehakemus on suunniteltu jätettävän Lapin liitossa avoinna olevaan JTF-ohjelman rahoitushakuun 15.9.2026 mennessä. Rahoitushaku voi vielä muuttua EAKR-ohjelmaan. Hankesuunnitelmaluonnoksen toimenpiteet keskittyvät neljään kokonaisuuteen: 1) Vahvistetaan matkailualueen ja kylissä toimivien yritysten välistä yhteistyötä sekä matkailun sosiaalista kestävyyttä, 2) kehitetään yritysten osaamista ja valmiuksia kehittää tuotteitaan kansainväliseen, ympärivuotiseen ja muuttuvia ilmasto-olosuhteita huomioivaan matkailuun, 3) lisätään kylien,

paikallisten palveluiden, kulttuurikohteiden ja olemassa olevien reittien näkyvyyttä sekä rakennetaan niistä helposti saavutettavia matkailukokonaisuuksia ja 4) kehitetään alueelle uudistavan matkailun toimintamalli sekä pilotoidaan käytännön kohteita, joissa matkailu tuottaa konkreettista hyötyä luonnolle, kulttuuriympäristöille tai paikallisyhteisöille.

Hankkeen toimenpiteitä suunnataan kaikkien osallistuvien kuntien alueelle, ja kaikissa kunnissa toimiviin yrityksiin. Hankkeen päätoteuttaja on Pelkosenniemen kunta. Hankeidea on käsitelty Visit Pyhä-Luosto ry:n hallituksessa, ja yhdistys on sitoutunut hankkeeseen antamalla omaa työpanostaan, viestimällä alueen yrityksille ja max. 3000 € maksuosuudella.

Hankkeen kustannukset koostuvat projektipäällikön (100 %) ja projektisihteerin/suunnittelijan (50%) palkkakustannuksista sekä palkkakustannuksista laskettavasta yleiskustannusosasta (ns. flat rate). Yleiskustannuksista katetaan hankkeen kaikki muut kulut, kuten vierailut, työpajat, reittikuvausten laatiminen ja markkinointi. Hankkeen suunniteltu toteutusaika on 1.1.2027-31.12.2028 ja kokonaiskustannusarvio on 241 388 €. Rahoitusohjelman mukainen tuki on 80 %, loppuosuus 20% esitetään jaettavan Visit Pyhä-Luoston osuuden jälkeen tasan kuntien kesken. Kunkin kunnan osuus olisi 15 047 €, jakautuen tasan talousarviovuosille 2027 ja 2028 eli 7523,50 €/vuosi.

Valmistelija Talous- ja kehittämisjohtaja, vs. hallintojohtaja Tuula Kuvaja, 040 730 0236

Esittelijä Vt. kaupunginjohtaja Säärelä Marjo Kemijärvi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy hankesuunnitelmaluonnoksen, hankehakemuksen ja sitoutuu Kemijärven kaupungin omarahoitusosuuteen 7 523,5 €/vuosi vuosina 2027-2028. Omarahoitusosuus varataan konserni- ja elinvoimapalvelujen budjetissa hankkeiden omarahoitusosuuksiin.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä hankesuunnitelmaluonnoksen, hankehakemuksen ja päätti sitoutua Kemijärven kaupungin omarahoitusosuuteen 7 523,50 €/vuosi vuosina 2027-2028. Omarahoitusosuus varataan konserni- ja elinvoimapalvelujen budjetissa hankkeiden omarahoitusosuuksiin.

Tiedoksi Pelkosenniemen kunta